

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ ഉദ്ധവഗീതാസു
॥ ഏകാദശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ഏകാദശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീഉദ്ധവ ഉവാച

ത്വം ബ്രഹ്മ പരമം സാക്ഷാദനാഭ്യന്തമപാവൃതം |
സർവേഷാമപി ഭാവാനാം ത്രാണസ്ഥിത്യപ്യയോദ്ഭവഃ || 11.1 ||

ഉച്ചാവചേഷു ഭൂതേഷു ദുർജ്ജ്ഞായമകൃതാത്മഭിഃ |
ഉപാസതേ ത്വാം ഭഗവൻ യാമാതഥ്യേന ബ്രാഹ്മണാഃ || 11.2 ||

യേഷു യേഷു ച ഭൂതേഷു ഭക്ത്യാ ത്വാം പരമർഷയഃ |
ഉപാസീനാഃ പ്രപദ്യന്തേ സംസിദ്ധിം തദ് വദസ്വ മേ || 11.3 ||

ഗുഡശ്ചരസി ഭൂതാത്മാ ഭൂതാനാം ഭൂതഭാവന |
ന ത്വാം പശ്യന്തി ഭൂതാനി പശ്യന്തം മോഹിതാനി തേ || 11.4 ||

യാഃ കാശ്ച ഭൂമൗ ദിവീ വൈ രസായാം
വിഭൂതയോ ദിക്ഷു മഹാവിഭൂതേ |
താ മഹ്യമാഖ്യാഹ്യനുഭാവിതാസ്തേ
നമാമി തേ തീർഥപദാംഘ്രിപദ്മം || 11.5 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഏവമേതദഹം പുഷ്പഃ പ്രശ്നം പ്രശ്നവിദാം വര |
യുയുത്സുനാ വിനശനേ സപത്തൈരർജുനേന വൈ || 11.6 ||

ഇതാത്വാ ഇതാതിവധം ഗർഹ്യമധർമം രാജ്യഹേതുകം |
തതോ നിവൃത്തോ ഹന്താഹം ഹതോഽയമിതി ലൗകികഃ || 11.7 ||

സ തദാ പുരുഷവ്യാഘ്രോ യുക്തോ മേ പ്രതിബോധിതഃ |
അഭ്യഭാഷത മാമേവം യഥാ ത്വം രണമൂർധനി || 11.8 ||

അഹമാത്തോദ്ധവാമീഷാം ഭൂതാനാം സുഹൃദീശ്വരഃ |
അഹം സർവാണി ഭൂതാനി തേഷാം സ്ഥിത്യുദ്ഭവാപ്യയഃ || 11.9 ||

അഹം ഗതിർഗതിമതാം കാലഃ കലയതാമഹം |
ഗുണാണാം ചാപ്യഹം സാമ്യം ഗുണിന്യൗത്പത്തികോ ഗുണഃ || 11.10 ||

ഗുണിനാമപ്യഹം സൂത്രം മഹതാം ച മഹാനഹം |
സൂക്ഷ്മാണാമപ്യഹം ജീവോ ദുർജയാനാമഹം മനഃ || 11.11 ||

ഹിരണ്യഗർഭോ വേദാനാം മന്ത്രാണാം പ്രണവസ്ത്വിവൃത് |
അക്ഷരാണാമകാരോസ്തി പദാനിച്ഛന്ദസാമഹം || 11.12 ||

ഇന്ദ്രോഹം സർവദേവാനാം വസൂനാമസ്തി ഹവ്യവാദ് |
ആദിത്യാനാമഹം വിഷ്ണു രുദ്രാണാം നീലലോഹിതഃ || 11.13 ||

ബ്രഹ്മർഷീണാം ഭൃഗുരഹം രാജർഷീണാമഹം മനഃ |
ദേവർഷീണാം നാരദോഹം ഹവിർധാന്യസ്തി ധേനുഷു || 11.14 ||

സിദ്ധേശ്വരാണാം കപിലഃ സുപർണ്ണോഹം പതന്ത്രിണാം |
പ്രജാപതീനാം ദക്ഷോഹം പിതൃണാമഹമർയമാ || 11.15 ||

മാം വിദ്യുദ്ധവ ദൈത്യാനാം പ്രഹ്ലാദമസുരേശ്വരം |
സോമം നക്ഷത്രൗഷധീനാം ധനേശം യക്ഷരക്ഷസാം || 11.16 ||

ഐരാവതം ഗജേന്ദ്രാണാം യാദസാം വരുണം പ്രഭും |
തപതാം ദ്യുമതാം സൂര്യം മനുഷ്യാണാം ച ഭൂപതിം || 11.17 ||

ഉച്ചൈഃശ്രവാസ്തൂരംഗാണാം ധാതൂനാമസ്തി കാഞ്ചനം |
യമഃ സംയമതാം ചാഹം സർപാണാമസ്തി വാസുകിഃ || 11.18 ||

നാഗേന്ദ്രാണാമനന്തോഹം മൃഗേന്ദ്രഃ ശൃംഗിദംശ്രിണാം |
ആശ്രമാണാമഹം തുർയോ വർണാനാം പ്രഥമോന്മഘ || 11.19 ||

തീർത്ഥാനാം സ്രോതസാം ഗംഗാ സമുദ്രഃ സരസാമഹം |
ആയുധാനാം ധനുരഹം ത്രിപുരഘോഷാ ധനുഷ്ഠതാം || 11.20 ||

ധിഷ്ഠാനാമസ്ത്യഹം മേരുർഗഹനാനാം ഹിമാലയഃ |
വനസ്തീനാമശ്വത്ഥ ഓഷധീനാമഹം യവഃ || 11.21 ||

പുരോധസാം വസിഷ്ഠോഹം ബ്രഹ്മിഷ്ഠാനാം ബൃഹസ്തതിഃ |
സ്തന്ദ്രോഹം സർവസേനാൻയാമഗ്രൺയാം ഭഗവാനജഃ || 11.22 ||

യജ്ഞാനാം ബ്രഹ്മയജ്ഞോഹം വ്രതാനാമവിഹിംസനം |
വായുഗൃകാംബുവാഗാത്മാ ശുചീനാമപ്യഹം ശുചിഃ || 11.23 ||

യോഗാനാമാത്മസംരോധോ മന്ത്രോന്യൂ വിജിഗീഷതാം |
ആൻവീക്ഷികീ കൗശലാനാം വികൽപഃ ഖ്യാതിവാദിനാം || 11.24 ||

സ്ത്രീണാം തു ശതരുപാഹം പുംസാം സ്ത്വായംഭുവോ മനുഃ |
നാരായണോ മുനീനാം ച കുമാരോ ബ്രഹ്മചാരിണാം || 11.25 ||

ധർമാണാമസ്തി സംന്യാസഃ ക്ഷേമാണാമബഹിർമതിഃ |
ഗുഹ്യാനാം സുനൃതം മൗനം മിഥുനാനാമജസ്ത്യഹം || 11.26 ||

സംവത്സരോന്യൂനിമിഷാമൃതൂനാം മധുമാധവൗ |
മാസാനാം മാർഗശീർഷോഹം നക്ഷത്രാണാം തഥാഭിജിത് || 11.27 ||

അഹം യുഗാനാം ച കൃതം ധീരാണാം ദേവലോന്യൂസിതഃ |
ദ്വൈപായനോന്യൂ വ്യാസാനാം കവീനാം കാവ്യ ആത്മവാൻ || 11.28 ||

വാസുദേവോ ഭഗവതാം ത്വം തു ഭാഗവതേഷ്യഹം |
കിമ്പുരുഷാനാം ഹനുമാൻ വിദ്യാധ്രാണാം സുദർശനഃ || 11.29 ||

രത്താനാം പദ്മരാഗോന്യീ പദ്മകോശഃ സുപേശസാം |
കുശോന്യീ ദർഭജാതീനാം ഗവ്യമാജ്യം ഹവിഃഷ്വഹം || 11.30 ||

വ്യവസായിനാമഹം ലക്ഷ്മീഃ കിതവാനാം ഛലഗ്രഹഃ |
തിതിക്ഷാന്യീ തിതിക്ഷുണാം സത്തും സത്തുവതാമഹം || 11.31 ||

ഓജഃ സഹോബലവതാം കർമാഹം വിദ്ധി സാത്യതാം |
സാത്യതാം നവമൂർതീനാമാദിമൂർതിരഹം പരാ || 11.32 ||

വിശ്വാവസുഃ പൂർവചിത്തിർഗന്ധർവാപ്ലരസാമഹം |
ഭൂധരാണാമഹം സ്ഥൈര്യം ഗന്ധമാത്രമഹം ഭൂവഃ || 11.33 ||

അപാം രസശ്ച പരമസ്തേജിഷ്ഠാനാം വിഭാവസുഃ |
പ്രഭാ സൂർയേന്ദുതാരാണാം ശബ്ബ്ദോഹം നഭസഃ പരഃ || 11.34 ||

ബ്രഹ്മൺയാനാം ബലിരഹം വീരാണാമഹമർജുനഃ |
ഭൂതാനാം സ്ഥിതിരുത്പത്തിരഹം വൈ പ്രതിസക്രമഃ || 11.35 ||

ഗത്യുക്ത്യുത്സർഗോപാദാനമാനന്ദസ്സർശലക്ഷണം |
ആസ്യാദശ്രുത്യവഘ്രാണമഹം സർവേന്ദ്രിയേന്ദ്രിയം || 11.36 ||

പൃഥിവീ വായുരാകാശ ആപോ ജ്യോതിരഹം മഹാൻ |
വികാരഃ പുരുഷോവ്യക്തം രജഃ സത്തും തമഃ പരം || 11.37 ||

അഹമേതത്പ്രസംഖ്യാനം ഇത്താനം തത്തുവിനിശ്ചയഃ |
മയേശ്വരേണ ജീവേന ഗുണേന ഗുണിനാ വിനാ |
സർവാത്മനാപി സർവേണ ന ഭാവോ വിദ്യതേ ക്വചിത് || 11.38 ||

സംഖ്യാനം പരമാണുനാം കാലേന ക്രിയതേ മയാ |
ന തഥാ മേ വിഭൂതീനാം സൃജതോഽണ്യാനി കോടിശഃ || 11.39 ||

തേജഃ ശ്രീഃ കീർത്തിരൈശ്വര്യം പ്രീസ്ത്യാഗഃ സൗഭഗം ഭഗഃ |
വീര്യം തിതിക്ഷാ വിഇണാനം യത്ര യത്ര സ മേഘശകഃ || 11.40 ||

ഏതാസ്തേ കീർത്തിതാഃ സർവാഃ സങ്ഷേപേണ വിഭൂതയഃ |
മനോവികാരാ ഏവൈതേ യഥാ വാചാഭിധീയതേ || 11.41 ||

വാചം യച്ഛ മനോ യച്ഛ പ്രാണാൻ യച്ഛേന്ദ്രിയാണി ച |
ആത്മാനമാത്മനാ യച്ഛ ന ഭൂയഃ കൽപസ്യേധ്യനേ || 11.42 ||

യോ വൈ വാങ്മനസീ സംയഗസംയച്ഛൻ ധിയാ യതിഃ |
തസ്യ വ്രതം തപോ ദാനം സ്രവത്യാമഘടാംബുവത് || 11.43 ||

തസ്മാൻമനോവചഃപ്രാണാൻ നിയച്ഛേൻമത്പരായണഃ |
മദ്ഭക്തിയുക്തയാ ബുദ്ധ്യാ തതഃ പരിസമാപ്യതേ || 11.44 ||

|| ഇതി ഉദ്ധവഗീതാസു ഏകാദശോധ്യായഃ സമാപ്തഃ ||